

PIVO in volle expansie

Nieuwe realistische oefenmogelijkheden

Omgaan met gasinstallaties en gasleidingen houdt altijd bepaalde risico's en gevaren in. In het geval van incidenten waarbij aardgas betrokken is, moeten de hulpverleners (waaronder de brandweer) op het terrein nauw samenwerken met de medewerkers van de netbeheerder van de betreffende leiding of installatie. De opdracht voor de brandweer bestaat erin om het incident en de gevolgen ervan te beheersen, de netbeheerder heeft tot taak om het gebrek aan de leiding of aan de installatie onder controle te krijgen. Het omgaan met gasincidenten was één van de weinige interventies waarvoor het Provinciaal Instituut voor Vorming en Opleiding (PIVO) tot voor kort nog geen opleidingsaanbod had. De nieuwe opleiding 'Optreden bij een gasbrand', die werd ontwikkeld in samenwerking met Eandis, brengt daar nu verandering in.

Actie bij gasincidenten

Het merendeel van de incidenten met aardgasleidingen (vervoer of distributie) wordt veroorzaakt door graafwerken. In mindere mate doen zich incidenten voor door veroudering van het netwerk of door constructie- of materiaalfouten. Bij het bestrijden van incidenten met aardgas moet er samengewerkt worden tussen verschillende diensten waaronder de brandweer en de leidingbeheerder. De brandweer moet de omgeving beveiligen en het ontsnapte product 'beheersen', het lek beheersen is een taak van de leidingbeheerder. Aangezien er moet

samengewerkt worden, is het noodzakelijk dat beide partijen de nodige kennis hebben over de aard en de mogelijke gevolgen van incidenten met aardgas en dat zij elkaars procedures min of meer kennen. Dat Eandis en de brandweer van elkaar iets kunnen leren, staat wel vast. Eandis beheert het grootste deel van het distributienetwerk van kabels en leidingen vanuit de gasterminals en de elektriciteitscentrales naar de eindgebruiker.

Oefenobjecten

Om de mogelijkheid te bieden tot het houden van praktische blusoefeningen op gasbranden, staken PIVO en

Eandis de koppen bij elkaar. Eandis zorgde voor het ontwerp en de installatie van een aantal oefenobjecten die een weergave zijn van enkele in de praktijk frequent voorkomende situaties. Bij Eandis was er nood aan een betere kennis over brandpreventie en -bestrijding om de medewerkers adequaat te laten reageren op een beginnende brand. De brandweer heeft nood aan kennis rond de risico's van energiedistributie om eveneens adequaat te reageren op een incident.

Een protocol

Op 24 oktober j.l. ondertekenden PIVO, vertegenwoordigd door de

Jean-Pol Olbrechts, gedeputeerde van de provincie Vlaams-Brabant en Eandis, vertegenwoordigd door haar directeur netbeheer Erwin Herzeel, een samenwerkingsprotocol. Het protocol houdt de overeenkomst in dat de partijen gaan samenwerken in het ontwikkelen van een aantal opleidingen met betrekking tot brandpreventie, brandbestrijding en veiligheid bij de distributie van energie. Nu de oefening op gasbranden uit de startblokken is, wordt reeds gedacht aan een vergelijkbare opleiding rond interventies bij elektriciteitsbranden.

PIVO investeert continu

De brandweerschool van Vlaams-Brabant kreeg weliswaar haar erkenning als opleidingscentrum reeds in 1989, de groei tot wat de school vandaag betekent, start evenwel met de operationele lancering van het PIVO in 1997. Het PIVO (Provinciaal Instituut voor Vorming en Opleiding) werd in het leven geroepen na de oprichting van de provincie Vlaams-Brabant (1995) als directie binnen het provinciebestuur. Het PIVO groepeert de bestuurschool, een informatie-academie, de opleidingscentra voor brandweer en dringende geneeskundige hulp en het opleidings- en trainingscentrum voor de politie. Het PIVO is gevestigd op de terreinen van de voormalige kazerne S. Eckstein in Relegem - Asse. Tussen 1998 en vandaag werden het PIVO en ook de brandweerschool uitgebouwd tot een professioneel opleidings- en trainingscentrum waar zowel theoretische opleidingen als praktische oefen-

ningen worden georganiseerd voor, in de eerste plaats, de hulpdiensten maar ook voor bedrijven. Dat de brandweerschool erop toeziet om zijn opleidingsaanbod af te stemmen op de daadwerkelijke noden van de hulpverleners (en bedrijven) bewijst ook deze nieuwe opleiding 'Optreden bij een gasbrand'.

Nieuwe opleidingen

'Optreden bij een gasbrand' is niet de enige nieuwe opleiding die het PIVO gerealiseerd heeft. Constant wordt energie en vele middelen geïnvesteerd om nieuwe opleidingen uit te werken en reeds bestaande verder te verfijnen. Daarbij wordt telkens ook serieus geïnvesteerd in het materieel en de infrastructuur die nodig is om de opleiding op de best mogelijke manier te laten verlopen. Tot slot worden de docenten degelijk voorbereid met trainthe-trainersessies. Voorbeelden hiervan zijn volgende nieuwe opleidingen:

Warmtebeeldcamera

De warmtebeeldcamera of thermische camera behoort vandaag tot de standaarduitrusting van elk brandweerkorps. De opleiding heeft tot doel om de kennis van de werking van een thermische camera, de verschillende toepassingsmogelijkheden en de hindernissen en valkuilen van het werken met een thermische camera aan te leren en de brandweerder toe te laten dit instrument maximaal en correct te benutten. Het PIVO heeft een speciaal parcours uitgebouwd voor deze opleiding, waarbij zowel koude als warme oefeningen aan bod komen.

Beveiliging van incidenten op de openbare weg

Deze opleiding wil, in het kader van de arbeidsveiligheid en de aangepaste verkeerswetgeving, de brandweerdiensten een gestandaardiseerde manier aanleren ter beveiliging van de interventieplaats. Deze opleiding is gegroeid vanuit het PIVO en is nu erkend als een gesubsidieerde opleiding. Het PIVO beschikt hiervoor over een speciaal aangelegde autosnelweg op een nieuw gerealiseerd polyvalent plein. De opleiding kan volledig realistisch georganiseerd worden met een volledig uitgeruste signalisatiewagen, andere brandweerwagens en al het benodigde materieel.

Rijvaardigheidstrainingen en rijbewijs C

Het PIVO heeft een volledig nieuwe infrastructuur uitgebouwd voor rijvaardigheidstrainingen met brandweerwagens. Verscheidene korpsen uit heel Vlaanderen hebben reeds met de grootste voldoening deze opleiding gevolgd. Als enige school kan het PIVO in eigen beheer de opleiding rijbewijs C aanbieden. Het betreft een pilootproject voor de FOD Binnenlandse Zaken. Volgende items worden behandeld: voertuigbeheersing, remsystemen, spiegelgebruik en kijktchniek, defensief en prioritair rijden, snelheden, verantwoordelijkheden,... De evaluatie gebeurt op basis van videobeelden van de rijtechnieken van de cursist. Het PIVO zal verder investeren in deze opleiding waarbij theoretische lessen gecombineerd worden met e-learning, rijsimulators en een praktische opleiding op de site en de openbare weg. Dit alles ge-

beurt uiteraard met brandweerwagens en is volledig geënt op de specifieke vereisten van de brandweer.

Repressieve ventilatie

Deze specialisatieopleiding leert de cursist om in verschillende omstandigheden op een gestructureerde en veilige manier een overdrukventilator te plaatsen om een binnenbrandbestrijding efficiënter te laten verlopen. De cursist is na de opleiding eveneens in staat om een aanval te doen in een ploeg van drie manschappen en kan de blusbundels gebruiken.

Ontzetting geknelde personen

De bestaande opleidingen op dit vlak werden verder verfijnd en uitgebreid. Zware ontzettingen behoren vanaf nu eveneens tot de mogelijkheden: vrachtwagencabines op chassis, autobussen, lichte vrachtwagens e.d. zijn nu standaard opgenomen in het pakket. Op het vlak van infrastructuur werd geïnvesteerd in een ontzettingszone waar verscheidene ongevallen kunnen gesimuleerd worden (vangrails, gracht, vaste obstakels,...). In dit kader werd ook een samenwerkingsovereenkomst afgesloten met ICET.

Specialisatie perslucht drager

Perslucht dragers scholen zich best permanent bij. Het PIVO beschikt over een opleiding van 30 uren die hieraan tegemoet komt met allerlei scenario's in realistische maar veilige omstandigheden. Het labyrint (zie verder) draait op volle toeren.

Brandweerschool in vogelvlucht

Naast deze nieuwigheden beschikt het PIVO uiteraard nog over andere troeven zoals PC-lokalen in het **hoofdgebouw**, bestemd voor informaticacursussen voor de hulpdiensten, een zelfstudiecentrum en een groot auditorium.

Het bestaande **vuurhuis** wordt dagelijks ingezet voor allerlei realistische opleidingen. Het bestaat uit drie verdiepingen en is multifunctioneel. Het kan ingezet worden voor appartementsbranden, vuur- en hittegewenning, garagebranden, keukenbranden, doorslaande branden, reddingen op hoogte, flash-overtrainingen, ... Het feit dat het gebouw beschikt over een liftschaft en verschillende types daken en balkons maakt het vuurhuis echt wel uniek.

Het **labyrint** is opgetrokken in één van de bestaande loodsen in de vorm van een straat met verschillende gebouwen waaronder enkele woningen (voor één of meer gezinnen), een publiek toegankelijk gebouw, een industrieel gebouw en dergelijke. In het labyrint werden verschillende trappen gebruikt om de moeilijkheidsgraad te verhogen en her en der ontmoeten we 'levensechte' obstakels. De ruimtes kunnen in korte tijd volledig met rook gevuld worden en ook snel opnieuw rookvrij gemaakt worden.

Het PIVO beschikt intussen over twee **brandplaten**. Deze bieden de mogelijkheid om buitenbranden te bestrijden op grote oefenobjecten zoals industriële omgevingen, een tankwagen, een dieselmotor, een magazijn met gasopslag en dergelijke.

Het PIVO beschikt over een gasgestookte én houtgestookte **flash-overcontainers**. In de container kan het fenomeen van vuuroverslag gesimuleerd worden en kan de aangepaste brandbestrijdingstechniek geoefend worden. De oefenscenario's zijn gebaseerd op een kelder- en een woonkamerbrand. Een belangrijke troef van een gasgestookte flash-overcontainer is dat je zo vaak op de brandbestrijdingstechniek kan oefenen als je wil, een houtgestookte geeft dan weer een realistischer beeld van een echte brand.

Recentelijk werd de bestaande infrastructuur nog verder uitgebouwd met:

- een **ontzettingszone** waarbij alle trainingen op dit vlak op een realistische manier kunnen uitgevoerd worden. Deze zone werd uitgerust met vangrails, gracht, vaste obstakels,... zodat alle ongevalsituaties kunnen gesimuleerd worden, ook voor zware ontzettingen.
- een **waterbekken** dat het regenwater van de site verzamelt. Het is 3,5 m diep en heeft een inhoud van 2000 m³ en dienstig is als watervoorraad voor de blusoefeningen op de brandplaat. Daarnaast wordt het echter eveneens gebruikt als trainingslocatie voor oppervlaktewaterreddingen, redding van personen
- een **polyvalent terrein** voor rijopleidingen zoals rijvaardigheidstrainingen en rijbewijs C met autosnelweg, opstellingen rij oefeningen, een dodehoekopstelling en mobiele rij simulatoren.
- een extra **vaste pompunit** voor het voeden van de hydranten op de brandplaat. Speciaal eraan is dat men de druk aan de lans kan instellen, meten en bepalen. Dit is handig om testopstellingen te maken.
- Draadloze **temperatuursmetingen**: via thermokoppels kunnen 8 verschillende temperaturen worden gemeten tijdens oefeningen. Deze worden gelogd en kunnen nadien omgezet worden in grafieken. Hierdoor kunnen de cursisten het temperatuursverloop van hun oefening bekijken en krijgen zij een goed inzicht in het brandverloop. ■

Ludwig Janssens